

RECOMPTE HIVERNAL D'AUS AQUÀTIQUES I LIMÍCOLES A LES BALEARS, GENER 1997

Catalina RAMIS*, Antoni ESCANDELL**
Oliver MARTINEZ***

SUMMARY.- *Winter census of Wildfowl and Shorebirds in the Balearic Islands, January 1997.* Results of the 1997 winter census of wildfowl and shorebirds from 45 localities of the Balearics islands are summarized. Over 18.343 individuals belonging to 55 species were recorded. A greater censuring effort with the inclusion of 10 new localities has increased the number of individuals (41%) compared with last year census. The most abundant waterfowl are Mallard (*Anas platyrhynchos*), Shoveler (*Anas clypeata*), Coot (*Fulica atra*), Teal (*Anas crecca*), Wigeon (*Anas penelope*) i Pochard (*Aythya ferina*); the most abundant shorebirds are Lapwing (*Vanellus vanellus*), Golden Plover (*Pluvialis apricaria*), Kentish Plover (*Charadrius alexandrinus*), Dunlin (*Calidris alpina*) i Little Stint (*Calidris minuta*).

Key words: Wildfowl, Shorebirds, census, Balearic Islands.

*Redacció i compilació. GOB-Mallorca, C. de Can Verí, 1, 3r. 07001 Palma

** Compilació. GOB-Menorca, Camí des Castell, 138. 07702 Maó

*** Compilació. GEN/GOB-Eivissa, Via Púnica 50 baixos. 07800 Eivissa

Com tots els anys a Balears, durant el mes de gener es dugué a terme el recompte hivernal d'aus aquàtiques i limícoles. Aquesta activitat es realitza a tota Europa sota la coordinació de l'International Waterfowl Research Bureau (IWRB). El recompte va ser realitzat per ornitòlegs voluntaris del GOB i per personal del SECONA.

COBERTURA I METODOLOGIA

El nombre de localitats prospectades fou de 29 a Mallorca, 13 a Menorca i 3 a Eivissa. No es disposa de les dades de Formentera.

Mallorca: Parc Natural de s'Albufera, Salobrar i platja des Trenc (Campos); estany de ses Gambes, estany des Tamarell, Cala Carbó, Salines de la Colònia de Sant Jordi i s'illot de na

Llarga (ses Salines); golf de Santa Ponça I i II, golf de Ponent, bassa de Cas Saboner (Calvià); bassa de Son Ferriol, Aeroport de Son Sant Joan i Prat de Sant Jordi (Palma); torrent de Son Real, torrent de Son Bauló i torrent de na Borges (Santa Margalida); bassa de Son Navata (Felanitx), badia d'Alcúdia, badia de Pollença, badia de Palma, Albufereta de Pollença, Maristany (Alcúdia), Parc Natural de Mondragó (Santanyí), embassament des Gorg Blau (Escorca), torrent de Canyamel (Capdepera) i a més es va prospectar la depuradora de Palma i l'embassament de Cúber (Escorca) amb resultats negatius.

Menorca: Parc Natural de s'Albufera des Grau, Port de Maó, Mongofre i Morella (Maó); Son Saura del sud i la Vall (Ciutadella); Son Saura del nord,

Taula I. Resultats per localitats: (Results per localities):

Mallorca: 1) S'Albufera; 2) Salobrar de Campos; 3) Estany de s'Avall; 4) Bassa de Son Nava-ta; 5) Golfs de Calvià; 6) Platja des Trenc, s'illot de na Llarga i Salinetes de la Colònia de Sant Jordi; 7) Bassa de Son Ferriol, Prat de Sant Jordi i Aeroport; 8) Albufereta; 9) Maristany; 10)

Espècie\Localitat	1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	250*	-	-	13	-	-	2	-
<i>Podiceps cristatus</i>	2	-	-	-	-	-	-	-
<i>Podiceps nigricollis</i>	2	2	-	-	-	-	-	-
<i>Phalacrocorax carbo</i>	136	2	-	-	-	2	-	5
<i>Nycticorax nycticorax</i>	25	-	-	-	-	-	-	-
<i>Bubulcus ibis</i>	174	-	-	-	-	-	-	-
<i>Egretta garzetta</i>	108	24	-	-	3	-	-	9
<i>Egretta alba</i>	4	-	-	-	-	-	-	-
<i>Ardea cinerea</i>	43	8	-	-	-	-	-	29
<i>Ixobrychus minutus</i>	4	-	-	-	-	-	-	-
<i>Platalea leucorodia</i>	1	-	-	-	-	-	-	-
<i>Phoenicopterus ruber</i>	1	-	-	-	-	-	-	-
<i>Anser anser</i>	38	-	-	-	-	-	-	-
<i>Tadorna tadorna</i>	-	1	-	-	-	9	-	-
<i>Anas penelope</i>	585	4	54	-	3	-	-	-
<i>Anas strepera</i>	110	-	-	-	-	-	-	-
<i>Anas crecca</i>	950	-	8	27	12	-	-	-
<i>Anas platyrhynchos</i>	2794	80	315	96	68	-	59	4
<i>Anas acuta</i>	32	28	40	-	-	-	-	-
<i>Anas clypeata</i> / <i>QUERQUEDUA</i>	1313	2	310	31	3	-	57	-
<i>Netta rufina</i> / <i>HARMORE ITA</i>	191	-	-	-	-	-	-	-
<i>Aythya ferina</i>	450	-	-	-	9	-	-	-
<i>Aythya nyroca</i>	1	-	-	-	-	-	-	-
<i>Aythya fuligula</i>	150	-	-	-	-	-	-	-
<i>Oxyura leucocephala</i> **	7	-	-	-	-	-	-	-
<i>Mergus serrator</i>	1	-	-	-	-	-	-	-
<i>Circus aeruginosus</i>	43	1	-	-	-	-	-	2
<i>Circus cyaneus</i>	4	-	-	-	-	-	-	-
<i>Pandion haliaetus</i>	2	2	-	-	-	-	-	-
<i>Rallus aquaticus</i>	275*	4	-	-	1	-	-	-
<i>Gallinula chloropus</i>	500*	-	-	150	41	-	16	-
<i>Porphyrio porphyrio</i>	16	-	-	-	-	-	-	-
<i>Fulica atra</i>	1250	-	-	23	84	-	-	27
<i>Grus grus</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Himantopus himantopus</i>	80	-	-	3	-	1	-	-
<i>Recurvirostra avosetta</i>	-	1	-	-	-	-	-	-
<i>Charadrius dubius</i>	1	-	-	-	-	-	24	-
<i>Charadrius hiaticula</i>	-	2	-	-	-	-	-	-
<i>Charadrius alexandrinus</i>	54	108	-	-	-	4	-	-
<i>Pluvialis apricaria</i>	-	400	-	-	-	226	-	-
<i>Pluvialis squatarola</i>	1	18	-	-	-	-	-	-
<i>Vanellus vanellus</i>	870	600	5	21	54	-	-	-
<i>Calidris alba</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Calidris minuta</i>	6	80	-	-	-	-	-	-
<i>Calidris alpina</i> / <i>TEMMINCK</i>	4	220	-	-	-	-	-	-
<i>Philomachus pugnax</i>	-	5	-	-	-	-	-	-
<i>Gallinago gallinago</i>	400*	1	-	20	-	-	-	-
<i>Numenius arquata</i>	2	16	-	-	-	-	-	-
<i>Tringa erythropus</i>	17	50	-	-	-	-	-	-
<i>Tringa totanus</i>	6	84	-	-	-	4	-	-
<i>Tringa nebularia</i>	1	6	-	-	-	-	-	-
<i>Tringa ochropus</i> / <i>T. GAREOTA</i>	1	1	1	-	-	-	-	-
<i>Actitis hypoleucos</i>	13	1	2	-	-	-	2	-
<i>N^a-Arenaria interpres</i> / <i>LIMSAUCIUS</i>	-	1	-	-	-	-	-	-
<i>Alcedo atthis</i>	50*	1	-	-	-	-	-	-
Total: 55 espècies	10968	1753	735	384	278	246	160	76

Altres zones de Mallorca. Menorca: 11) S'Albufera des Grau; 12) Son Bou; 13) Tirant; 14) Son Saura sud i Son Saura nord; 15) Mongofre; 16) Fornells; 17) Altres zones de Menorca. Eivissa: 18) Ses Salines; 19) Altres zones d'Eivissa.

(* estimacions; ** introduccions)

9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	TOTAL
-	1	1	-	2	-	-	-	-	-	1	270
-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	10
-	-	40	-	-	-	-	-	-	10	1	55
-	23	350	-	-	-	-	-	-	11	-	529
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25
-	-	16	15	15	-	-	-	-	-	-	220
-	8	58	2	2	-	-	4	2	12	-	232
-	-	3	-	-	-	-	1	-	-	-	8
-	3	22	6	5	-	4	5	6	15	1	147
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	1	-	-	-	-	-	-	117	-	119
-	-	32	-	8	-	-	-	-	-	-	78
-	-	3	-	-	-	-	2	-	24	-	39
-	-	103	-	20	-	5	-	-	17	3	794
-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	113
-	-	72	-	120	2	-	-	-	-	-	1191
-	11	150	63	96	157	66	-	-	2	-	3961
-	-	4	-	8	-	-	-	-	6	-	118
-	-	135	-	66	7	7	-	36	15	-	1982
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	191
-	2	110	-	1	-	-	-	-	-	-	572
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	156
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	3	1	-	2	-	-	-	-	-	52
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	6
-	-	1	-	-	1	-	-	-	3	-	9
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	282
-	2	-	2	20	1	-	-	4	-	2	738
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16
60	29	318	22	85	17	19	-	7	-	-	1941
-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	8
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	84
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25
-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	9
-	48	-	-	-	-	-	29	3	101	-	347
-	-	-	-	9	-	-	-	-	55	-	690
-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	22
-	3	220	70	252	-	-	-	-	-	-	2095
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	29	-	115
-	1	-	-	-	-	-	3	-	58	-	286
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	6
-	-	-	12	-	14	-	2	-	2	2	453
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	68
-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	-	107
-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	9
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	4
-	5	4	-	-	1	2	1	3	37	1	72
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	53
60	137	1660	193	714	203	104	49	61	549	13	18343

Tirant i Fornells (es Mercadal); Son Bou (Alaior), Trebalúger (Sant Lluís), Binimel·la i sa Nitja.

Eivissa: Reserva Natural de Ses Salines (Sant Josep), ses feixes de Talamanca (Eivissa) i bassa de regadiu de sa Rota (Santa Eulària).

Les dates previstes foren del dia 10 al 24 de gener de 1997; essent els dies 18 i 19 els preferents. Totes les localitats foren prospectades des de terra amb material òptic adequat i s'Albufera de Mallorca fou recomptada també des de l'aire amb l'ajuda d'un ultralleuger, a causa de la seva extensió i de la dificultat de prospectar determinades zones interiors.

RESULTATS

En total se censaren 18.343 aus, pertanyents a 55 espècies (vegeu la Taula I). Aquests resultats, comparats amb l'any anterior, suposen un augment dels seus efectius en un 41%, amb 10

localitats més censades. El resultat per illes és el següent:

Mallorca. Es varen censar 14.797 aus corresponents a 53 espècies diferents. La importància numèrica de l'hivernada ha estat una mica més elevada que la dels anys anteriors (1991-96). Les ànneres carablanca (*Oxyura leucocephala*) corresponen als exemplars alliberats al Parc Natural de s'Albufera de Mallorca. A més dels aucells presents a la Taula I, també es varen observar un exemplar d'ànnera de les Bahames (*Anas bahamensis*) a la bassa de Son Navata i un exemplar de cigne menut (*Cygnus olor*) a s'Albufera de Mallorca, són aucells escapats de captivitat. La localitat que compta amb un major nombre d'aus, quasi un 60% sobre el total, així com amb una major diversitat, és s'Albufera de Mallorca amb 47 espècies diferents, bona part d'elles anàtids. La segona localitat humida amb importància és el Salobrar de Campos amb 30 espècies, principalment limícoles.

Espècie	Nombre ex. 1997	\bar{X} 1991-97
Aquàtiques:		
<i>Anas platyrhynchos</i>	3.961	2.507
<i>Anas clypeata</i>	1.982	1.157
<i>Fulica atra</i>	1.941	2.713
<i>Anas crecca</i>	1.191	1.090
<i>Anas penelope</i>	794	645
<i>Aythya ferina</i>	572	524
Limícoles:		
<i>Vanellus vanellus</i>	2.095	1.554
<i>Pluvialis apricaria</i>	690	238
<i>Charadrius alexandrinus</i>	347	352
<i>Calidris alpina</i>	286	172
<i>Calidris minuta</i>	115	229

Taula II. El nombre de les espècies més abundants del cens de 1997 son comparats amb la mitjana dels recomptes del període 1991-97.

Results of the census of the most abundant species compared with the mean of previous years (1991-97).

AVERAGE

Menorca. Es varen censar 2.984 aus corresponents a 35 espècies diferents. A part de les aus que figuren a la Taula I s'observà un exemplar de rascllet (*Porzana sp.*) i dos d'ibis negre (*Plegadis falcinellus*). La localitat més important és s'Albufera des Grau, amb 23 espècies, seguida de Tirant amb 18 espècies.

Eivissa. Es varen recomptar 562 aus de 28 espècies diferents, dues xifres molt semblants a les dels anys anteriors. A més dels aucells presents a la Taula I també es va observar un exemplar de cigonya (*Ciconia ciconia*) un dia després del recompte. Ses Salines amb 24 espècies és la localitat amb més diversitat.

La situació de les espècies més nombroses en el recompte de 1997 en relació a la mitjana del període 1991-97 (SIIJKO *et al.*, 1992; LÓPEZ-JURADO i ESCANDELL, 1993; MUÑOZ i ESCANDELL, 1994; MUÑOZ i CATCHOT, 1995; REBASSA *et al.*, 1996) s'ofereix a la Taula II.

AGRAÏMENTS

Els participants en el recompte han estat: Ana Aguiló, Guiem Alcofea, Julián Álvarez, Catalina Artigues, Manolo Bentimoga, Andreu Bonet, Frederic Bosch, Santiago Catchot, Damià Coll, Evarist Coll, Miguel Ángel Conesa, Sergi Cruz, Pere Dietrich, Raül Escandell, Àgueda Escaño, Xavier Escribano, Andrés Galera, J. Garcia, Xavier Garí, Juan Miguel González, Vicky

Herederó, Claudia Hossmann, Jesús R. Jurado, Francesc Lillo, José Martínez, Oliver Martínez, Josep Mascaro, Joan Mayol, Jordi Monterde, Antoni Muñoz, Joan Carles Montaner, Joan Carles Palerm, Gabriel Perello, Antoni Pons, Martí Pons, Pere Pons, Susana Quintanilla, Maties Rebassa, Llorenç Roig, Josep Sansó, Arthur Stagg, Manuel Suárez, Josep Sunyer, Pere Vicens i Clara Wendenburg.

BIBLIOGRAFIA

- LÓPEZ-JURADO, C. i ESCANDELL, R., 1993. «Recompte hivernal d'ocells aquàtics i limícoles a les Balears, gener de 1992». *Anuari Ornitològic de les Balears* 1992, vol. 7, pp 47-53. GOB. Palma.
- MUÑOZ, A. i CATCHOT, S., 1995. «Recompte hivernal d'aus aquàtiques i limícoles a Balears, gener 1994 i 1995». *Anuari Ornitològic de les Balears* 1994, vol. 9, pp 61-67. GOB. Palma.
- MUÑOZ, A. i ESCANDELL, R., 1994. «Recompte hivernal d'aus aquàtiques i limícoles a les Balears, gener de 1993». *Anuari Ornitològic de les Balears* 1993, vol. 8, pp. 61-66. GOB. Palma.
- REBASSA, M.; SUÁREZ, M.; MARTÍNEZ, O. i SIIJKO, W., 1996. «Recompte hivernal d'aus aquàtics i limícoles a Mallorca i Pitiüses, gener de 1996». *Anuari Ornitològic de les Balears* 1995, vol. 10, pp 45-49. GOB. Palma.
- SIIJKO, W.; CATCHOT, S. i LÓPEZ-JURADO, C., 1992. «Recompte hivernal d'ocells aquàtics i limícoles a les Balears». *Anuari Ornitològic de les Balears* 1991, vol. 6, pp. 63-66. GOB. Palma.

(Rebut: 22.04.97; Acceptat: 15.05.97)